

A SZOCIALIZMUS ÉS A TŐKÉS REND HARMINC ÉVE

Irtta: Varga Jenő

(Részletek a világhírű tudós nagyobb tanulmányából).

A világ Hitler 'által mozgósított legnagyobb hadigépezetének támadása a Szovjet Szövetség ellen és annak szétzúzása bebizonyította az egész világ előtt a Szovjet szocialista társadalmi rend meg-ingathatatlan szilárdságát. Egyetlen komoly polgári politikus sem hisz többé a Szovjet Szövetség szocialista társadalmi rendje meg-döntésének lehetőségében. A tőkés világ politikája ma arra irányul, hogy határt emeljen a szocialista társadalmi rend további terjedé-se elé, amely az új demokratikus országok kialakulásával kezdő-dött. *Jelenleg, harminc évvel a szocialista forradalom győzelme után a Szovjet Szövetségben, a tőkés társadalmi rend általános vál-ságának kimélyülése következtében történelmileg védekezik a szo-cializmussal szemben.* Ez természetesen korántsem zárja ki a nem-zetközi reakció támadásait és elkeseredett rohamait a szocializmus állásai ellen. A kommunista pártok megnövekedése kíséri a máso-dik világháború után a tőkés rend általános válságát és egyidejű-leg előmozdítja annak további kiéleződését.

Ma, harminc évvel a nagy Októberi Forradalom győzelme után, az Európában folyó harc történelmi fejlődésében mindinkább a tőkés rendből a szocializmusba való átmenet üteme és formái körül dúló harccá változik. Noha az orosz út, a szovjet rendszer kétségtelenül a legjobb és leggyorsabb átmeneti mód a tőkés ren-dszerből a szocializmusba, a történelmi fejlődés, amint ezt Lenin el-méletileg előre látta, azt bizonyítja, hogy vannak más utak is e cél elérésére. Az új demokratikus országok társadalmi berendezése át-meneti forma a tőkés rendből a szocializmusba. Ezekben az orszá-gokban ugyan megmaradt a termelési eszközök magántulajdona, azonban a termelés és szállítás alapeszközei, valamint a hitelren-dszer az állam kezében van. Az állam pedig többé nem a polgárság erőszak-szervezete, amellyel a proletáriátust elnyomja, hanem a dolgozók érdekeit szolgálja.

A két társadalmi rendszer, a szocializmus és a tőkés rend egy-idejű létezését és megszakítás nélküli harcát bonyolultabbá teszi az a körülmény, hogy noha a tőkés rend és elvirágzott társadalmi for-ma, vannak még jelentős területek, ahol még nem jutott el a tel-jes kifejlődés állapotára.

Igy most, harminc évvel az Októberi szocialista forradalom győzelme után a helyzet a következő módon jellemezhető: a két rendszer harca minden vonalon folyik; a világ két táborra oszlott -- a haladás és az imperialista reakció táborára.

Megvalósult az, amit Sztálin sok évvel ezelőtt megjósolt:

„... a nemzetközi forradalom további fejlődésének folyamán két nemzetközi méretű központ alakul: a szocialista, amely a szo-cializmus felé törekvő országokat tömöríti össze és a tőkés, amely köré a tőkés rend hívei közé tartozó országok gyülekeznek.“

A haladás táborában állnak a szocialista Szovjet Szövetség, az új demokrácia országai, a felszabadulásukért harcoló gyarmati né-peik, a polgári országok valóban demokratikus erői, az antifasisz-

ták, a kommunisták és a velük együtt harcoló baloldali szociáldemokraták, valamint a tőkés rend nyomása alól felszabadulni akaró dolgozók széles tömegei.

A reakció táborában találhatók az összes országok reakciós erői, a hűbéri maradványok, az egyház, a fasiszták, az imperialista polgárság, a jobboldali szociáldemokraták.

A harcbanálló erőknek két központja, két erődítménye van: A Szovjet Szövetség, a szocializmus erődje és az USA, a tőkés rendszer vára. A Szovjet Szövetségben végérvényesen győzött a szocializmus, a kizsákmányoló osztályok megsemmisültek és a szovjet társadalom fejlődése a kommunizmusba való fokozatos átmenet irányában halad. Az USA-ban, tekintet nélkül arra, hogy a tőkés rendszer általános válsága élesen jelentkezik a gazdaság területén, a tőkés társadalmi rend, Európával ellentétben, szociális és politikai vonalon még elég szilárdan áll. A proletáriátus nem rendelkezik még tömeges politikai párttal. A kommunista párt az USA politikai életében még nem vált olyan fontos tényezővé, mint az európai kommunista pártok. A polgárság még nyíltan védelmezheti a tőkés társadalmi rendet, alkalmazhatja az uralkodás polgári-demokrata módszereit. Azonban a kommunista párt üldözése és a munkásellenes törvények arról tanúskodnak, hogy az amerikai polgárságnak a hazai haladó erőktől való féjelme egyre növekedik, továbbá, hogy az imperialista külpolitika elválaszthatatlan kísérője a reakciós belpolitikai irányzat.

A két rendszer harca világméretekben folyik, mint a reakció és a haladás, mint az amerikai imperialista támadók és a béke védelmezőinek harca. A jelen történelmi korszakban a Szovjet Szövetség minden ellenfele reakciós és minden reakciós elkerülhetetlenül ellensége a Szovjet Szövetségnek. Az idejétmúlta tőkés rendszer megőrzéséért a jelen történelmi korszakban csak a világ legreakciósabb erői segítségével lehet harcolni. Az Amerikai Egyesült Államok, amely mindig demokráciájával dicsekszik, valójában a világreakció legfőbb támaszpontjává vált. Pénzzel és fegyverrel támogatja a görögországi fasiszta rendszert, a török, kínai és déli-amerikai reakciós kormányokat. Nyugat-Európa országai csak abban az esetben kaphatnak kölcsönt, ha eltávolítják kormányukból a kommunistákat, ahogy ez Franciaországban és Olaszországban történt.

Másrészről pedig ma az emberi haladás minden becsületos híve barátja a Szovjet Szövetségnek, mint ahogy a Szovjet Szövetség minden barátja egyben híve a haladásnak is.

A reakció menthetetlenül a bukás felé halad, noha erői külsőleg még szilárdnak látszanak. A tőkés társadalmi rend, amelynek védelmét tűzte ki céljául a reakció, túlélte önmagát és belső törvényeinek megfelelően fejlődve elkerülhetetlenül pusztulásra van ítélve. Az imperialista ellentmondások újra meg újra szétzúzzák a demokráciaellenes reakció táborát. A második világháborúban a Szovjet Szövetség harcában a fasiszta tömbbel a két rendszer harca a legnagyobb mértékben kiéleződött. De ugyanakkor az imperialisták közötti ellentmondások ideiglenesen erősebbeknek bizonyultak, mint a szocializmus és a tőkés rend közötti ellentmondás. A világ nem osztódott a tőkés rendszer és a szocializmus táborára, hanem egyrészt a fasiszta országok csoportjára, másrészt pedig

a polgári-demokrata országok és a Szovjet Szövetség szocialista demokráciájának tömörülésére. Még a háború alatt ez a két csoport között ellentétek voltak a háború céljait és a háborúutáni világrend kérdéseit illetőleg. Az imperialista és a gyarmati burzsoázia között fennálló ellentmondások gyengítik a reakció egységfrontját. A tőkés rend keretei között megoldhatatlan nemzetiségi kérdések akadályozza az imperialisták együttes tevékenységét. A munkásmozgalom reformista vezetői mind kevésbé képesek a dolgozók egy részét a tőkésék táborában tartani.

A haladás táborában, ezzel ellentétben, egység honol. A Szovjet Szövetség és az új demokrácia országai, továbbá a függetlenségükért harcoló gyarmatok között nincs és nem is lehet semmiféle ellentmondás, mivel érdekeik azonosak. A munkásmozgalom végső célja az egész világon a szocialista társadalmi rend, amely a Szovjet Szövetségben már megvalósult. Az időleges ingadozásoktól eltekintve a haladó tábor erői szakadatlanul gyarapszanak. Ez megállapítható, ha összehasonlítást teszünk az 1917—1921 közötti években uralkodó helyzet és a mai állapotok között.

A világtörténelem menete arról tanúskodik, hogy a két rendszer közötti harc nem lesz nagyon hosszantartó. A termelés egyik módját gyors ütemben váltja fel a másik. Az ázsiai termelési mód és a rabszolga-gazdaság ezer évig léteztek párhuzamosan, a rabszolgaság és a hűbériség vagy 1500 évig, a hűbériség és a tőkés rend 300—400 évig. A tőkés rendszer és a szocializmus sokkal rövidebb ideig léteznek majd egymás mellett. Ezt szavatolja a tőkés rend általános válságának további kimélyülése, továbbá a szocializmus felé való átmenet, amely különböző országokban és változatos alakokban már megkezdődött.

Minél tovább áll fenn a tőkés rend, annál képtelenebbé válik az önmaga által teremtett termelési erők feletti uralomra és azok teljes kihasználására. A tőkés rendszerben fennállása óta jellegzetes ellentmondás van a termelés közösségi jellege és a tulajdon magánjellege között, amely ellentmondás még jobban kiéleződik a termelés közösségi voltának a műszaki tudományok haladása folytán történő nagyfokú kifejlődése következtében. Ez arra vezet, hogy a tőkés társadalom termelési képességének emelkedése túlhaladja a felvevőképességet. Ennek közvetlen megnyilvánulása a piacok állandó árúelhelyezési nehézségei.

A versenyből ered egyrészt a tőkehalmozás szükségszerűsége az alaptőke kiterjesztése céljából, másrészt a kibővített termelési berendezés segítségével előállított árúk elhelyezési nehézsége. Mind ez arra vezet, hogy az általános válság időszakában a termelési gépezet nagy része állandó szüneteltetésre kényszerül. Különleges élességgel mutatkozik ez meg az Amerikai Egyesült Államokban.

Polgári tudósok számításai szerint a legnagyobb szabású gazdasági fellendülés éveiben, 1925-től 1929-ig, az amerikai ipar termelési képességét csak 79 %-ban használták ki. Ezek a számítások nagyon tulzó módon állapították meg a termelési képesség kihasználásának méreteit. Ha azonban, amint azt a szabályos tudományos elemzés megkívánja, az egész ipari ciklusba (1934-ig) vonatkozó adatokat vizsgáljuk, arra az eredményre jutunk, hogy Amerika termelési képességét csak 57 %-ban használták ki, noha a teljes

kihasználás mértékéül csak évi 308 munkaváltást veszünk. Ha napi két váltást veszünk számításaink alapjául, akkor a kihasználás aránya 25 %-ra csökken. Ez azt jelenti, hogy a jövedelmek tőkés módszer szerinti elosztása következtében az állandóan növekedő alaptőkét csak jelentéktelen mértékben használják fel.

Teljesen másképp áll a helyzet a *Szovjet Szövetségben*. Itt a termelési képességét teljes mértékben kihasználják. A szocialista társadalmi rendhez tartozó egy tényező sem akadályozza a termelési lehetőségek állandó teljes kihasználását. Ha valamely gyár nem dolgozik teljes termelőképességével, ez korántsem társadalmi, hanem „véletlen“ okok következménye, — az esetleges nyersanyaghiányé, vagy valamilyen más termelési elemé. A szocializmus egyik legalapvetőbb gazdasági előnye a tőkés renddel szemben, a termelési berendezés lehetőségeinek teljes kihasználása.

A tőkés rend általános válságának idején a termékek értékesítésével kapcsolatos növekvő nehézségek befolyásolják az ipari munkások foglalkoztatottságát és munkájuk termelékenységét.

A tőkés rendszernek állandóan nagy ipari tartalékhadserege van, amelyet a túlnépesedett agrárlakosság szaporít.

Az általános válság idején a magasfokú tőkés fejlettséggel rendelkező országokban az ipari tartalékhadsereg az állandó munkanélküliek tömeges seregévé változott, amely még a nagy fellendülés idején is csak részben kap munkát. Ez közismert tény, amely korántsem a lakosság természetes szaporulatának következménye. Ellenkezőleg, egyik legkifejezőbb bizonyítéka annak, hogy a tőkés társadalmi rend túlélté önmagát a születések számának gyors csökkenése, a lakosság növekedésének megszűnése, amely az elkövetkező időben a nyugateurópai országok népességének csökkenésére vezet.

Adatokat közlünk az 1930—1939 közötti évtized munkanélkülieinek százalékaról, amely adatokat a Népszövetség 1939/40 évkönyve közölt:

USA	19,7	Norvégia	23,8
Dánia	21,5	Hollandia	27,1
Kanada	18,1	Lengyelország	13,2
Belgium	17,5	Anglia	15,8
Ausztrália	17,8	Svédország	16,1

Ezekből az adatokból kitűnik, hogy átlag minden hatodik vagy éppen minden negyedik munkás volt állandóan munkanélküli ezekben a magas fejlettségű tőkés országokban a háborút megelőző évtizedben.

A tőkés társadalomhoz hozzátartozó állandó belső ellentmondás a következő módon állapítható meg: a tőkésosztály mint egész hasznának érdekében álló lenne a munkásság teljes bevonása a termelési folyamatba a legmagasabb méretű értéktöbblet elérése érdekében. Azonban minden egyes tőkés érdeke azt parancsolja, hogy az általa előállított árú költségeinek leszállítása érdekében a lehető legkevesebb munkást alkalmazza.

A tőkés rendszer általános válsága idején alkalmatlannak bizonyult teljes mértékben kihasználni a termelés legfőbb tényezőjét — a munkaerőt. Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy a rendszer történelmileg túlélté önmagát.

A legborzalmasabb vád a tőkés rend ellen az, hogy bérrabszol-
gáit csak akkor láthatta el teljes számban munkával, amikor a vi-
lágháború idején milliók a fronton voltak, hogy egymást irtsák, mi-
közben más milliók a kiirtás eszközei készítésével foglalkoztak.
Tökéletesen mást tapasztalunk a Szovjet Szövetségben a szocialista
társadalmi berendezés feltételei között. Miután a szovjet gazdaság-
ban a termelést nem gátolja a társadalom felvevőképesége, az
egész munkaerő állandó alkalmazást talál. Ennek folytán a Szovjet
Szövetségben gyakorlatilag minden munkára alkalmas egyént állandóan
foglalkoztatnak. Itt nincsenek ingyenélők és a nők többsége is
dolgozik.

Ellentétben azzal, amit a tőkés társadalomban észlelhetünk, a
Szovjet Szövetségben (a műszaki fejlődés adott pillanatában elért
*színvonalával mellett) csak a munkaerő mennyisége szabja meg a ter-
melés méreteit.*

Az általános válság idején a tőke abba az irányba törekszik,
hogy *jövedelmét ne a munka termelékenysége segítségével, sem új*
gépek alkalmazásával, vagy az alaptőke kiterjesztésével növelje,
hanem a munka belterjessége növelésével.

Ha be is vezetnek műszaki újításokat, azok csak olyanok lehet-
nek, amelyek a munkabérek megtakarítását és jelentős számú mun-
kás elbocsajtását eredményezik.

A munka termelékenységének emelkedését az amerikai iparban
a következő adatok mutatják:

Az USA ipara óránkénti termelésének jelzőszámai

(1923—1925 = 100)

1909	1919	1923	1929	1932	1940
62,2	71,7	94	128,8	128	172,8

Ezek az adatok, (tekintet nélkül megbízhatatlanságukra) a ter-
melés jelentős növekedését mutatják a tőkés rendszer általános vál-
sága korszakában. Ez az emelkedés egyik oka az állandó tömeges
munkanélküliségnek, mivel az emelkedő termelés nem talál piacra.
A tőkés rendszer akadályja annak, hogy a termelés növekedése ma-
ga után vonja a munkás fogyasztásának megfelelő emelkedését.

Világos, hogy az óránkénti termelés nagymértékű növekedése,
amely a kizsákmányolás fokának megfelelő emelésével jár, nem a
munkásosztálynak, hanem a tőkéseknek hoz hasznot. De éppen ez
vonja maga után a piacok további viszonylagos szűkülését, az árú-
elhelyezés nehézségeit, az állandó, tömeges munkanélküliség emel-
kedését és a kapitalizmus általános válságának további kimélyü-
lését

A *Szovjet Szövetségben* ezzel szemben a munka termelékenysé-
gének növekedése az egész nép jólétének emelkedését eredményezi.
Ellentétben azzal, ami a tőkés társadalomban tapasztalható, a Szov-
jet Szövetségben, — a szocialista társadalmi berendezés elveinek
megfelelően, — a termelés *elsősorban a munka termelékenységének*
emelkedése következtében növekszik, valamint tökéletesebb gépek és
műszaki tökéletesítések alkalmazásával, nem pedig a munka inten-
zitása emelésével.

A fennálló termelési felszerelés elértéktelenedése veszélyének lehetősége a Szovjet Szövetségben nem akadályozhatja a legkorszerűbb műszaki újítások bevezetését, mivel itt a fogyasztás kiterjesztése nem ütközik különféle társadalmi akadályokba, a régi felszerelés dolgozhat az új mellett, amíg csak tökéletesen ki nem fizetődik, vagy további alkalmazása észszerűtlennek bizonyul.

A munka termelékenységének emelése nem vezethet munkanélküliségre, amint ez a tőkés társadalomban történik, mivel a szocialista társadalom felvevő képessége a termelés növekedésével arányosan emelkedik. Itt nincs és sohasem lehet semmiféle ellentmondás a termelés kiterjedése és a fogyasztás között.

A munkaerő állandó és teljes kihasználása, ellentétben az állandóan növekedő, tartós és tömeges munkanélküliséggel a tőkés rendszer feltételei között, döntő tényezője annak a harcnak, amely azt a célt tűzte ki maga elé, hogy gazdasági viszonylatban elérje és túlszárnyalja a legfejlettebb tőkés országokat.

A tőkés rendszer általános közgazdasági válságának kísérője a *társadalmi válság*. A tőke központosításának és az önálló termelők megsemmisítésének állandó folyamata a második világháború alatt igen kiéleződött. Azelőtt önálló iparosok és kereskedők százezreit vonták be mint munkásokat a hadiiparba. Kis, sőt középtőkések vállalatjai a monopóliumok tartozékaivá váltak és egy vagy néhány részletdarab termelésére korlátozták őket. A pénzügyi oligarchia kis csoportja mind jobban elhatárolódik az élenálló tőkés országok gazdaságában és a többi tőkést, beleértve a részvényeseket is, járadékélvezőkkel változtatja, akik járulékaikat a pénzügyi oligarchiától kapják. Önálló „magánvállalkozó” létezése és a pénzügyi oligarchiától független fejlődése már ritka kivételnek számít.

Az agrárválság a parasztság tömeges kivételét okozta. Földtulajdonosokból a parasztok óriási tömegei bérlőkké változnak. Ilyen módon a tőkés rend leghatalmasabb támasza megingott. A második világháború meggyorsította ezt a folyamatot a kontinentális Európában.

A munkások, hivatalnokok és értelmiségiek tömeges és tartós munkanélkülisége a lakosság legszélesebb rétegeiben bizonytalanságot teremtett a holnappal szemben. Nem csak elvesztették minden reményüket arra, hogy megszabadulhatnak a szolgai munkától és független létezését biztosíthatnak maguk számára, hanem semmi bizonyosságuk sincs arra nézve, hogy megélhetnek ebből a munkából és hogy munkaerejük vásárlóra talál.

A dolgozók — a munkások és alkalmazottak, hivatalnokok és értelmiségiek, iparosok és kiskereskedők, parasztok és kistőkések, — *megélhetésének általános bizonytalansága* jellemzi a korszerű társadalmi viszonyokat a tőkés rend feltételei között.

Ehhez hozzá kell fűzni az emberiség számára legszomorúbb ténytet: *két világháború folyt le egy nemzedék élete alatt és hiányzik a bizonyossága annak, hogy nem tör ki egy újabb háború. A növekvő öntudatú tömegek látják, hogy az imperializmus belső erői újra meg újra háborúkat idéznek elő a világ felosztásért.*

Ilyen körülmények között magától értetődik, hogy a tőkés rendszer társadalmi alapja megingott és aligha merné valaki állítani, hogy a monopolkapitalizmus egy olyan társadalmi rend, amely

megfelel az emberi szükségleteknek. Még a tőkésrend ideológusai is kényszerültek bevallani, hogy az alapvető reformokra szorul. A termelési erők és a termelési viszonyok között ellentmondások leküzdésének szükségessége mélyen vésődött a széles tömegek tudatába.

Ezzel ellentétben a *Szovjet Szövetségben a termelési erők tőkésletes összhangban vannak a termelési viszonyokkal*. Nincsenek többé ellentétes osztályok. Két baráti osztály van csak: a munkásosztály és a kolhozparasztság. A paraszti munka feltételei a mezőgazdaság nagymértékű gépesítése következtében megközelítették az ipari munkások munkafeltételeit. A szellemi és testi munka közötti különbség fokozatosan eltűnik. Nincs többé proletariátus, amint hogy nincsenek már kizsákmányoló osztályok sem. Nagy jövedelmi különbségek vannak, de nincs többé értéktöbblet és hiányzik az az esztelen fényűzés, amely a tőkés rendszerben az uralkodó osztályokat jellemzi. A nagyobb jövedelem a mennyiségileg vagy minőségileg jobb munkateljesítmény eredménye és a jövedelem felemelése mindenki számára elérhető, képességeihez és munkalendületéhez mérten. Megszűnt a tőkés rendre jellemző, a holnappal kapcsolatos bizonytalanság. A kolhozparasztszok tudják, hogy a földet örök használatra kapták, és semmiféle földbirtokos, bankár vagy uzorás nem foszthatja meg őket megélhetési eszközeiktől. A munkások tudatában vannak annak, hogy semmiféle túltermelési válság nem foszthatja meg őket munkájuktól és, hogy megélhetésük, továbbá gyermekeik neveltetése biztosítva van.

A Szovjet Szövetség munkásai, parasztjai és értelmiségie megértik, hogy bizonyos áldozatokat kénytelenek hozni a szocialista haza védelmének biztosítása érdekében. De azt is tudják, hogy kormányuk minden erejét a béke megőrzésére fordítja, ellentétben az imperialista országok kormányaival, amelyek a pénzügyi oligarchia érdekeiért bármikor készek háborút kezdeni a világ újrafelosztásáért.

A világ reakciós polgársága védelmezőt keres a legerősebb tőkés állam, az Amerikai Egyesült Államok személyében, amely az új demokrácia, a kommunista mozgalom és a Szovjet Szövetség elleni harc élén áll. Az USA pénzügyi oligarchiája segédkezet nyújt az egész világ tőkéseinek uralma megőrzéséhez. Hitelekkel közvetlen segítséget nyújt, vagy az újjáépítési bankon és valutáris alapon keresztül támogatja őket; hadianyagot szállít továbbá pénzügyi és katonai szakértőket bocsát rendelkezésükre stb.

De ezt a segítséget is az imperializmus „farkastörvényeinek” megfelelően nyújtják. Az USA gazdasági és katonai túlsúlyára támaszkodva, (az USA tengeri és légitlottája nagyobb mint az összes többi tőkés országé együttvéve; támaszpontjai vannak az egész világon, hadsereget tart Németországban, Japánban, Olaszországban, Kínában stb.) mindiobban háttérbe szorítja Angliát és azt másodrendű hatalommá változtatja. Angliát már kiszorította Délamerikából, a Csendes-óceánról tartós kereskedelmi kapcsolatokat teremtetett az összes gyarmatokkal és nyersanyagforrásokkal (a közeli nyersolaj) elragadja az angoloktól a Ruhr-medencét, egyedül szervezi a „nyugat tömböt” a Szovjet Szövetség ellen és megfosztja Angliát attól a lehetőségtől, hogy a nyugati tömböt felhasználja a Szovjet Szövetség ellen irányuló tevékenységen kívül az európai

államok gyarmatbirodalmának megvédésére az USA beavatkozásától. Az angol-amerikai ellentmondás, éppen úgy mint a hitleri fasiszmus kialakulása előtt, döntő ellentmondássá vált az imperializmuson belül. Azonban az erőviszonyok jelentősen megváltoztak. A tőkés rendszer egyenlőtlen fejlődésének katasztrófális jellege azt eredményezte, hogy Németország, Japán, Franciaország és Olaszország (legalább is huzamosabb időre) megszűntek a nagyhatalmak közé tartozni. Ezek az országok, akár csak Anglia, az USA-hoz kényszerültek segítségért fordulni. Ez a „segély“ a tőkés országokat gazdasági és politikai téren függővé teszi az USA-tól. (Magától értetődik, hogy ezért a keleteurópai demokratikus országok visszautasították a „Marshall terv“ által nyújtandó segítséget.) Az amerikai „segély“ a tőkés rendszer megmentésére irányul és ilyen módon újabb ellentmondásokat idéz elő az imperialista táborban: a tömegek harca a tőkés ellen saját országukban egyidejűleg felszabadító harccá változik a jóformán leplezetlen amerikai uralom ellen. Másrészt pedig az amerikai finánctóke reakciós bel- és külpolitikája Roosevelt halála és a köztársasági párt választási győzelme után a proletariátus és a haladó erők növekvő ellenállásába utközik az országon belül. A gazdasági válság erősíti majd ezt a mozgalmat.

Harminc év múltott csak el az Októberi Forradalom győzelmétől. A Szovjet Szövetség nagy megpróbáltatásokon ment keresztül ez idő alatt. Azonban leküzdötte azokat és még erősebben és hatalmasabban került ki azokból.

Ezen időszak alatt még jobban kimélyült a tőkés rendszer válsága. Az imperialista lánc több láncszeme kihullott. A Szovjet Szövetség nem áll már egyedül a tőkés világban. Mellette állnak azok az országok, amelyek levették az imperializmus igáját és baráti együttműködésben a Szovjet Szövetséggel új utakon valósítják meg a szocializmusba való átmenetet.

A két rendszer harca még korántsem fejeződött be. Az elkövetkező harc ugyancsak nehéz lesz. De a tőkés rendszer első fejlődésének törvényei elkerülhetetlenül általános válsága további kimélyüléséhez vezetnek. Kieleződik az osztályharc minden országon belül és kieleződik az imperializmuson belüli ellentmondások és a gyarmatok harca az anyaország ellen. Minden elkövetkező év gyengíti majd a tőkés rendszert és erősíti a Szovjet Szövetséget és a világ szocializmusért harcoló erőit gazdasági, kulturális és politikai téren.

A harc kimenetele nem lehet vitás: a szocializmus végső győzelme megszabadítja az emberiséget a tőke nyomásától és az új romboló és vérengző háborúktól.